

НОВА ДИСЦИПЛІНА ПІДГОТОВКИ АРХІТЕКТОРІВ В ОДАБА- «ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ В АРХІТЕКТУРІ ТА МІСТОБУДУВАННІ»

ВІТВИЦЬКА Є.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна

Виникнення в кінці ХХ століття енергетичної кризи сприяло тому, що стали з'являтися все нові нормативні документи з будівництва та архітектури, в яких вже були розділи «Енергозбереження», або «Вимоги до енергозбереження»:

- розділ 6 «Вимоги до енергозбереження»: ДБН В.2.2-15:2005 - Житлові будинки. –К., 2006; ДБН В.2.2-9:2009 - Громадські будинки та споруди. –К., 2010;
- розділ 6 «Енергозбереження»: ДБН В.2.2-24:2009 - Проектування висотних житлових і громадських будинків. –К., Мінрегіон, 2009 та інші.

Введення цих нових розділів в нормативних документах сприяли підвищенню вимог до підготовки архітекторів у вузі з питань енергозбереження і призвело до появи відповідних нових дисциплін в навчальних планах підготовки магістрів архітектури в різних навчальних закладах України. В 2016р. в АХІ ОДАБА у навчальному плані підготовки магістрів архітектури була затверджена дисципліна «Будівельна фізика та енергозбереження в архітектурі і містобудуванні», методичні документи для якої були розроблені проф. Вітвицькою Є.В. за результатами методичних і наукових публікацій автора: шість навчальних посібників, чотири державних стандарти, численні публікації в наукових виданнях по темі «Енергозбереження та енергоефективність в сучасній архітектурі і містобудуванні» та доповіді у Матеріалах ХХІ Міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців» ОДАБА. – О., «Астропринт», 21-22 квітня 2016. – 260с. – С.15. У 2019р. студентка гр. АБС-52 Галущенко К. розробила РГР з цієї дисципліни трьома мовами: англійською, українською і російською (керівник – проф. Вітвицька Є.В.).

Слід зазначити, що останнім часом введені нові версії нормативних документів для об'єктів цивільного призначення і в них вже є розділ назвою «Енергоефективність та енергозбереження»: це ДБН В.2.2-15:2019 - Житлові будинки. –К., 2019; ДБН В.2.2-9:2018 - Громадські будинки та споруди. –К., 2019 та інші. В цих розділах встановлені нові додаткові вимоги, наприклад, введені:

- клас енергоефективності житлових і громадських будинків – повинен бути не нижче «С» згідно з вимогами ДБН В.2.6-31;

- клас енергоефективності житлових та громадських висотних будівель – повинен бути не нижче «В» згідно з вимогами ДБН В.2.2-41;

- клас енергоефективності огороджувальних конструкцій висотної будівлі повинен бути не нижче «В» згідно з вимогами ДБН В.2.2-41;

- клас енергоефективності обладнання інженерних систем житлових і громадських будинків повинен бути не нижче «С» за вимогами ДБН В.2.6-31;
- вводиться новий розділ «Енергоефективність» в проектну документацію громадських житлових будинків і споруд, який слід виконувати згідно з вимогами ДБН В.2.6-31, ДСТУ Б А.2.2.8, ДСТУ Б А.2.2.12 та інші;
- встановлюється відношення площі світлових прорізів житлових кімнат і кухонь до площі підлоги цих приміщень, яке повинно бути в межах від 1:5,5 до 1:8 згідно з вимогами ДБН В.2.5-28;
- у житлових приміщеннях житлових будинків допускається використання інженерно-технічних засобів (світловоди, дзеркала) для компенсації недостатності природного освітлення і інсоляції та інші.

Враховуючи ці нові вимоги архітектурного проектування стає зрозуміло, що недостатньо при підготовці магістрів архітектури у вищих навчальних закладах вивчати тільки питання енергозбереження при експлуатації архітектурних об'єктів. Для вирішення нових завдань архітектурного проектування необхідно в розділі «Енергоефективність» використовувати методика підвищення енергоефективності обираємих архітектурних та містобудівних рішень.

Для цього необхідно відкоригувати навчальну програму підготовки магістрів архітектури і додатково включити до неї при розробці РГР (розрахунково-графічної роботи) і розділу ВРМ (випускної роботи магістрів) методика підвищення енергоефективності обираємих архітектурних рішень.

Така робота розпочата в ОДАБА і в навчальному плані підготовки магістрів архітектури на 2020-2021 нав.р. замість дисципліни «Енергозбереження» вже була введена нова дисципліна «Енергоефективність в архітектурі та містобудуванні». Вивчення цієї дисципліни передбачається на 5му і 6му курсах і включає дві частини:

- частина I – 5й курс – теоретичний курс: 14 годин лекцій; 14 годин практичних занять; виконання РГР на тему: «Доповнення до диплому бакалавра задля підвищення енергоефективності об'єкту» та іспит;
- частина II – 6й курс – виконання розділу 3 випускної роботи магістра архітектури: «Підвищення енергоефективності проєктованого об'єкту».

У першому семестрі 2020-21 н.р. була розроблена частина I цієї дисципліни включно з лекційним курсом і структурою РГР (автор - проф. Вітвицька Є.В., кафедра фізики ОДАБА), яка вивчалась студентами 5го курсу АХІ. Наступний етап становлення цієї дисципліни в ОДАБА – розробити структуру частини II і весь комплекс методичних документів взагалі по новій дисципліні «Енергоефективність в архітектурі та містобудуванні».